
Stensjö by

Lördagen den 20:e maj

Christer Granberg - 13 maj 2023

I kulturresevatet Stensjö by ligger boningshus och ladugårdar till flera gårdar fortfarande samlade som de gjorde på många håll i Småland innan laga skifte genomfördes under 1800-talet. Stensjö by är ett levande landskap med ett rikt biologiskt kulturarv, till exempel hamlade träd och artrika gräsmarker. Den samlade klungbyn, inägora och hagarna med betande boskap, slingrande grusvägar med kilometerlånga gärdesgårdar och stenmurar och stora skogar ger en föreställning om ett svunnet Småland. Flera scener i Astrid Lindgrens filmer om Barnen i Bullerbyn och Emil i Lönneberga är inspelade här.

Historia

Stensjö var från början namnet på en gård som finns omnämnd redan 1351. Namnet skrevs ursprungligen Steenzöo. Ortnamnet syftade troligen på den steniga kullen öster om den nuvarande byn som låg som en ö omgiven av Virån i öster och stråk av sanka ängar i väster. Den äldsta kartan över Stensjö från 1709 visar en gård på samma ställe som den nuvarande byn. Genom hemmansklyvningar under 1700- och 1800-talen utvecklades gården till en oregelbunden klunga hus. I slutet av 1800-talet bodde fem släktingar och hemmansägare på det som från början var tomt till en av gårdarna i byn. 1883 bodde sammanlagt 176 personer i byn – hemmansägare, arrendatorer, torpare, tjänstefolk, arbetare och inhyses. I början av 1900-talet minskade lönsamheten i jordbruket, utflyttningen från byn påbörjades och 1951 lades det sista jordbruket ned. När Kungl. Vitterhetsakademien förvärvade Stensjö by 1960 hade byggnaderna förfallit och åkrar, ängar och betesmark hade växt igen. Under åren som följde restaurerades husen, inägorna röjdes från sly och skog, åkrar odlades upp och det omfattande systemet av hankärdesgårdar återställdes. Vitterhetsakademiens syfte med förvärvet var att bevara en småländsk skogsby med det omgivande landskapet i hävd.

Läs mer på Länsstyrelsens hemsida:

<https://www.lansstyrelsen.se/kalmar/besoksmal/kulturmiljoer/stensjo-by.html>

Det finns också en liten film

https://youtu.be/6E_tra6pxiw

Mötesplats och tider

Stensjö by är beläget strax väster om E22:an 10 km norr om Oskarshamn

Vi träffas på parkeringen i byn kl 09.30

Samlingsplats för samåkning från Växjö blir *idrottsplatsens parkeringen på Pinnmovägen, Norremark, Växjö kl 07.00*

För er som bor i Kalmarområdet och vill samåka, så är mötesplatsen *IKEA's parkering, sydöstra hörnet, Kalmar kl 08.00*

Passagerarna i varje bil delar på kostnaden, motsvarande 20:-/mil. Var och en tar med sig, förutom kamerautrustning, kläder efter väder och någonting att äta och dricka. Hemkomst ca: 16.00 - 17.00

Värd för dagen är Christer Granberg.

